Suomen luonnonsuojeluliitto

HE 49/2021 vp.
Suojelupäällikkö Tapani Veistola
Suomen luonnonsuojeluliitto
YmV 15.4.2021

Hallituksen esitys geenitekniikkalain uudistamiseksi

Ympäristöä koskevien asioiden tiedonsaanti, kansalaisten osallistuminen ja muutoksenhakuoikeus ovat tärkeitä niiden hyväksyttävyyden ja kansalaisten ympäristöperusoikeuksien kannalta (PL 20 §, Århusin yleissopimus ja sen EU-tytärdirektiivit). Geenitekniikan osalta näitä oikeuksia on erityisen tärkeää vaalia, koska ympäristöjärjestöjä ei ole keskeisessä geenitekniikan lautakunnassa.

32 a § antaa paljon salausmahdollisuuksia

Pykälä mahdollistaa monien perusasioiden salaamisen, jotka voisivat ovat tärkeitä asian arvioimisen kannalta. Se on ongelma kansalaisten tiedonsaannille.

36 b § lyhentäisi nykyistä kuulemisaikaa

1 momentissa kenttäkokeiden kuulemisen lyhentäminen 60 päivästä 30 päivään kaventaa kansalaisten osallistumisoikeutta. Asian arviointi voi vaatia esimerkiksi järjestöjen ulkopuolisten asiantuntijoiden konsultoimista sekä käsittelyä demokraattisissa päätöksentekoelimissä.

Kuulemisista tulee tiedottaa myös mediatiedotteella ja suoraan sidosryhmille, jotka voisivat ilmoittautua tiedotuslistalle. Tällaiset kuulemiset ovat hyvin harvinaisia. Siksi tiedonkulun varmistamisesta ei tulisi merkittävää hallinnollista taakkaa. Se olisi kuitenkin erityisen tärkeää, jos kuulemisaikoja lyhennetään.

Yksi muutostarve geenitekniikkalain jatkotyöhön

Geenitekniikkalaissa oleva kansalaisten muutoksenhakuoikeus on hyvin suppea. Järjestöjä koskeva 44.3 § viittaa vain 23 §:n määräykseen merkittävän ympäristöhaitan ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi luontovahinkotapauksissa. Tältäkin osalta lain ajantasaisuutta tulisi tarkastella uudelleen kansalaisten ympäristöperusoikeuksien kannalta.

Lopuksi tekninen huomio hallituksen esityksen rakenteesta

Hallituksen esityksessä on panostettu kiitettävästi selkeyteen ja muun muassa ammattitermien selittämiseen. Siitä ei kuitenkaan löydy erikseen pykäläkohtaisia perusteluja. Se voi lisätä vaivaa pykäliä myöhemmin käytettäessä ja tulkittaessa.

Lisätietoja: suojelupäällikkö Tapani Veistola, puhelin 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi